

صفر سازی صادرات نفت ایران، آرزویی که بر دل ترامپ ماند

«دونالد ترامپ» که در دو سال آخر دولت خود تحریم های شدیدی را در زمینه انرژی به ویژه حوزه نفت بر ایران اعمال کرد، اینک از تحقق راهبرد صفرسازی صادرات نفت ایران ناکام مانده و در آستانه واگذاری دولت با اغراض سیاسی بر خسارات ناشی از آن مانور می‌دهد.

در روزهای اخیر مقامات کاخ سفید به جای اینکه از تحقق یا شکست سیاست به صفر رساندن صادرات نفت ایران سخن به میان آورند به میزان خساراتی پرداخته‌اند که در این زمینه به ایران تحمیل شده است. به تازگی وزارت امور خارجه آمریکا در گزارشی مدعی شده که این کشور با پیشبرد کارزار فشار حداکثری علیه ایران به میزان ۷۰ میلیارد دلار به درآمد نفتی ایران خسارت زده است. در ادامه گزارش وزارت خارجه آمریکا آمده است: امروز، اقتصاد ایران با بحران پول رایج، افزایش بدهی‌های عمومی و تورم مواجه است. پیش از کارزار فشار حداکثری، ایران تقریباً ۲۰۵ میلیون بشکه نفت در هر روز صادر می کرد. اکنون حتی برای ارسال یک چهارم آن نیز با چالش هایی دست و پنجه نرم می کند. از ماه مه سال ۲۰۱۸، مانع دست یابی ایران به

بیش از ۷۰ میلیارد دلار درآمد نفت شده ایم و به ممانعت از دستیابی آن به تقریباً ۵۰ میلیارد دلار به طور سالانه خواهیم شد.

از ناکامی در صفر سازی صادرات نفت تا شکست در طرح فشار حداکثری

تلاش آمریکا برای به صفر رساندن صادرات نفت ایران در راستای راهبرد فشار حداکثری صورت گرفت. ترامپ وقتی اردیبهشت‌ماه دو سال پیش رسماً برجام را ترک کرد، به صورت تدریجی و در چند مرحله تمام تحریم‌ها قبلی را بازگرداند. ابتدا ترامپ در میانه خردادماه سال ۹۷ معاملات دلار، طلا و فلزات گرانبها و همچنین صنعت خودرو و فروش هواپیما به ایران را هدف قرار داد. دور دوم تحریم‌های آمریکا (۱۴ آبان‌ماه همان سال) که اجرایی شد بخش صنعت نفت، مبادلات بانکی، کشتیرانی، خدمات بیمه‌ای و بخش انرژی را هدف قرار می‌داد.

البته ترامپ چند بازه زمانی مختلف را به منظور معافیت برای خریداران عمده نفت ایران در نظر گرفت و به تمدید آن اقدام کرد. رئیس‌جمهوری آمریکا در نهایت اما تمامی معافیت‌ها را برداشت تا در راستای فشار حداکثری بر تهران، صادرات نفت ایران را به صفر برساند؛ هدفی که تا به امروز محقق نشده است.

ناتوانی ترامپ در تحقق این شعار باعث شد تا بسیاری از مهره‌های کلیدی از جمله «برایان هوک» رئیس «گروه اقدام ایران» را در وزارت امور خارجه برکنار کند؛ فردی که برای تنگ‌تر کردن حلقه تحریم و به صفر رساندن صادرات نفت ایران منصوب شده بود.

همین تکرار ناکامی در دستیابی به اهداف نفتی بستر را برای تحریم «بیژن نامدار زنگنه» وزیر نفت کشورمان هموار ساخت. زنگنه در واکنش به قرار گرفتن نام خود در فهرست تحریم‌های آمریکا در توییتری نوشت که «تحریم من و همکارانم واکنش منفعلانه به شکست سیاست واشنگتن برای به صفر رساندن صادرات نفت است. دوران یکجانبه‌گرایی در جهان به پایان رسیده است. صنعت نفت ایران از پا نخواهد نشست.»

«تروریسم اقتصادی»؛ ضدانسانی و مغایر با ساز و کارهای بشر دوستانه

هر چند از منظر دیگر، تحریم نفت ایران فرصت‌های متفاوتی را پیش روی تهران قرار داد و تهران را از تکیه بر نفت و تک محصولی بودن رهایی بخشید اما خود از یک رفتار غیرانسانی دولت ترامپ حکایت می‌کرد؛ رفتاری که از سوی مسوولان جمهوری اسلامی تحت عنوان «تروریسم

اقتصادی» نام گرفت.

مهرماه امسال روحانی با تاکید بر اینکه آمریکایی‌ها از سال ۹۷ تا ۹۹ با تحریم غلط، غیرقانونی، بی‌جا و ضدانسانی و همچنین عملیات تروریستی، حداقل ۱۵۰ میلیارد دلار به کشور لطمه زدند، گفت: آنها حتی جلوی انتقال دارو و درمان و مواد غذایی به ایران را گرفتند و آدم‌هایی هستند که هیچ وقت با این توحش ما در کاخ سفید ندیده بودیم.

رئیس‌جمهوری اضافه کرد که «بزرگترین توحش تاریخی را انجام دادند و آن آقایی که اسمش وزیر خارجه ولی وزیر جنایات آمریکا است، افتخار هم می‌کند و می‌گوید من امسال جلوی ۷۰ میلیارد دلار منابع ایران را گرفتم یعنی به دشمنی و ضربه به ملت ایران افتخار می‌کنند.»

وسعت تروریسم اقتصادی و انسانی تا جایی پیش رفت که آمریکا با وام پنج میلیارد دلاری ایران از صندوق بین‌المللی پول برای تامین دارو و تجهیزات درمانی و بیمارستانی مخالفت کرد. از این رو مدتی است که مسوولان جمهوری اسلامی همواره از تریبون‌های مختلف، فشار اقتصادی آمریکا بر ایران را نه تحریم بلکه در قالب تروریسم اقتصادی ارزیابی می‌کنند. چندی پیش «محمدجواد ظریف» وزیر امور خارجه کشورمان در جریان نشست «دفاع از منشور ملل متحد و هنجارهای حقوق بین‌الملل» در کاراکاس تحریم‌های آمریکا را مصداق تروریسم اقتصادی ارزیابی کرد.

تروریسم اقتصادی همچنین اصطلاحی پرتکرار در کلام حجت الاسلام «حسن روحانی» رئیس‌جمهوری است که در فرصت‌های مختلف از آن استفاده می‌کند؛ موقعیت‌هایی از گفت‌وگوی تلفنی روحانی با «امانوئل مکرون» رئیس‌جمهوری فرانسه گرفته تا در جریان سفر به قرقیزستان و تاجیکستان برای حضور در اجلاس‌های شانگهای و سیکا.

رئیس‌جمهوری ایران در روزهای پایانی خردادماه نیز در جلسه هیأت دولت تاکید کرد: کسی نگوید که آمریکا ما را تحریم کرده است، چرا که این تحریم نیست بلکه یک جنایت علیه بشریت است. اگر آنها برخی صنایع حساس ما را تحریم می‌کردند می‌شد اسم آن را تحریم گذاشت اما وقتی زندگی مردم، مواد غذایی و نیازمندی‌های مردم را مورد تحریم قرار می‌دهند، نام آن جنایت علیه بشریت و تروریسم اقتصادی است.

آخرین تصمیم‌های ترامپ ؛ دلجویی متحدان یا ناهموار کردن مسیر مذاکرات آینده

در مجموع، آمریکای ترامپ تحت لوای تحریم، به ترور اقتصادی علیه ایران اقدام می‌کند. با وجود اینکه رئیس‌جمهوری آمریکا در ظاهر برای صادرات اقلام بشردوستانه و دارویی به ایران استثنا قایل شده اما به دلیل تحریم شبکه بانکی، ایران رسماً در این موارد نیز تحریم است. حال اینکه با توجه قربانیان روزافزون کرونا در ایران و جهان، ضرورت دسترسی ایران به دارو بیش از گذشته احساس می‌شود.

از طرفی ادعای وزارت خارجه آمریکا مبنی بر موفقیت سیاست فشار حداکثری بر ایران و تحمیل خسارات چشمگیر بر تهران با اهداف خاصی مطرح می‌شود. از نگاه ناظران چنین موضع‌گیری یا برای دلجویی متحدان منطقه‌ای آمریکا در چند قدمی پایان دولت ترامپ اتخاذ شده یا اینکه هدف از طرح آن، ناهموار ساختن مسیر مذاکرات احتمالی ایران و دولت بایدن است. چرا که مسوولان جمهوری اسلامی از مدت‌ها پیش شروطی را برای مذاکره با آمریکا تعیین کرده‌اند؛ شروطی چون بازگشت آمریکا به برجام و همچنین جبران خساراتی که در این مدت بر اثر تحریم‌ها بر ایران وارد آمده است.

برچسب‌ها

▪ [تحریم](#)

▪ [تحریم نفتی](#)

▪ [دونالد ترامپ](#)